

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-08008/2018-ERU

V Ostravě dne 21. února 2019

Č. j. 08008-6/2018-ERU

U S N E S E N Í

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení zahájeném dne 17. září 2018 a vedeném pod sp. zn. OSR-08008/2018-ERU s obviněným z přestupku, fyzickou osobou podnikající – ██████████, se sídlem ██████████, IČO: ██████████, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-08008/2018-ERU s účastníkem řízení, kterým je fyzická osoba podnikající ██████████, se sídlem ██████████, IČO: ██████████ (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 téhož zákona prováděl dne 12. září 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Zbožnov, u budovy č. p. 42 zemní práce v souvislosti s opravou kanalizace, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně, se podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, zastavuje.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 17. září 2018 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením příkazu č. j. 08008-3/2018-ERU ze dne 11. září 2018 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 01839/2018-ERU a zahájené dne 27. února 2018 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 23. květa 2018 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 01839-11/2018-ERU. Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 12. září 2017 v katastrálním území Zbožnov, u budovy č. p. 42 v blízkosti plynárenského zařízení - středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 (dále také „plynovodní přípojka“ či „plynárenské zařízení“) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému ve shora konkretizovaném protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

III. Průběh správního řízení

Dne 10. srpna 2018 byl do správního spisu převzat kontrolní spis sp. zn. 01839/2018-ERU, o čemž byl vyhotoven Záznam o vložení do spisu.

Úřad vydal dne 11. září 2018 příkaz č. j. 08008-3/2018-ERU (dále jen „Příkaz“), který byl účastníkovi řízení doručen 17. září 2018. Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 13 000 Kč.

Dne 25. září 2018 byl Úřadu doručen odpor účastníka řízení. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě. Účastník řízení v odporu uvedl, že k poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku špatného vytyčení, dle kterého se plynárenského zařízení mělo nacházet asi o 1,5 m dále, než tomu bylo ve skutečnosti. Účastník řízení postupoval s nejvyšší možnou opatrností a práce prováděl ručně, a proto se necítil vinen za vzniklé poškození.

Dne 12. října 2018 zaslal správní orgán účastníku řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit aktuální majetkové poměry, č. j. 08008-5/2018-ERU, které mu bylo doručeno dne 16. října 2018. Úřad účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, o možnosti doložit majetkové poměry a možnosti požádat o nařízení ústního jednání v souladu s ust. § 80 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném do 30. listopadu 2018 (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Současně účastníka řízení vyrozuměl o tom, co tvoří podklad rozhodnutí ve věci. Účastník řízení na toto vyrozumění nijak neodpověděl.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

IV. Popis skutkového stavu

Zemní práce v katastrálním území Zbožnov, u budovy č. p. 42 prováděl účastník řízení na základě objednávky č. [REDAKCE] s Městem Skuteč, se sídlem Palackého náměstí 133, 539 73 Skuteč, IČO: 002 70 903. Předmětem objednávky byla oprava dešťové kanalizace.

Správce plynárenského zařízení vydal dne 7. září 2017 pro stavbu stanovisko zn. [REDAKCE], v němž se uvádí, že v zájmovém prostoru stavby dojde k dotyku se středotlakými plynovody. Ve stanovisku je uvedena nutnost vytyčení trasy a přesného určení uložení plynárenského zařízení. V bodě 6 stanoviska je uvedeno, že stavebník je povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení, nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. Platnost tohoto stanoviska byla 2 roky od jeho vydání, v době porušení plynárenského zařízení (dne 12. září 2017) tedy bylo platné.

Přesná poloha plynárenského zařízení byla vytyčena právnickou osobou GridServices, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, Zábrdovice, 602 00 Brno, IČO: 279 35 311, v místě provádění zemních prací dne 8. září 2017, hledačem typu RD 8000, s platností 2 měsíce. V době porušení plynárenského zařízení (dne 12. září 2017) tedy bylo platné.

Dne 12. září 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Zbožnov, u budovy č. p. 42 k poškození plynovodní přípojky účastníkem řízení.

Dle tvrzení účastníka řízení během kontroly byly práce prováděny ručně. Hlavní trasa plynárenského zařízení byla vytyčena přesně, ale plynovodní přípojka se dle vytyčení měla nacházet o 1,5 m vedle. Plynárenské zařízení bylo obsypáno pískem a opatřeno výstražnou fólií.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 201 m³ plynu do ovzduší za dobu 35 minut a k přerušení dodávky plynu 2 konečným zákazníkům, jak vyplývá z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 19. září 2017 a z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP ESM [REDAKCE] ze dne 12. září 2017 (dále jen „protokol o narušení“). Z protokolu o narušení dále vyplývá, že účastník řízení prováděl zemní práce ručně.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly účastníkem řízení uhrazeny.

V. Právní hodnocení

V. I. Použitá právní úprava

Dle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od nabytí své účinnosti dvakrát novelizován, naposledy s účinností od 1. ledna 2019. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován taktéž dvakrát, naposledy s účinností od 1. ledna 2019.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

V. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

V. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkovi a k úniku plynu do ovzduší. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat.

V. V. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů ve smyslu ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 21 odst. 1 téhož zákona, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku. Dle svého vyjádření během kontroly i během správního řízení účastník řízení tvrdil, že plynárenské zařízení se nacházelo o 1,5 m dále, než bylo vytyčeno, toto tvrzení nebylo prokazatelně vyvráceno. Podle ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona se u plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně umístěných v zastavěném území ochranným pásmem rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys 1 m na obě strany. Plynárenské zařízení se tedy nacházelo v prostoru, který se dle vytyčení měl nacházet mimo ochranné pásmo plynárenského zařízení.

Účastník řízení tedy prováděl zemní práce ručně, v souladu s platným stanoviskem správce plynárenského zařízení a v prostoru, kde se dle platného vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu plynárenské zařízení nemělo nacházet. Lze tak uzavřít, že účastník řízení vyvinul veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránil, a tudíž dle ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 21 odst. 1 téhož zákona za přestupek neodpovídá.

V. VI. Zastavení správního řízení

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání přestupku, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytykaného přestupku, a zároveň musí být delikvent za přestupek odpovědný. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytykané jednání účastníka řízení ze dne 12. září 2017 sice naplnilo jak formální, tak i materiální stránku přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, účastník řízení však za přestupek nebyl odpovědný. Je tedy nutné konstatovat, že vytykané jednání účastníka řízení dne 12. září 2017 není přestupkem dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, a proto správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto

usnesení, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-08008/2018-ERU dle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Tecl, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava